

MIT LEVNEDSLØB.

Tilegnet Højvelbårne Hr. Hofjægermester
BARON AF LØVENBORG Friherre til
Baroniet Løvenborg

Underdanigst af, **N. ROLSTED**
Udtjent skovridder på baroniet.

1841

S Provinsen Fyen, i Rolfsted Bye og Sogn, Annex til Rønninge, beliggende imellem Nyborg og Odense, er jeg født til Verden Aar 1760. Min Fader Rasmus Nielsen, var hoverigjørende Bonde paa Godset Hellerup, hvis daværende Ejer var en Etatsraad Schmidt, Tolder og Postmester i Nyborg. Jeg var den sjette af 10 Børn. Da jeg var 4 aar gammel, blev mine Forældre satte fra Gaarden, og fik til beboelse et jordløst Hus i Byen. Med megen Fattigdom ernærede min Moder, som kunde væve, mig og mine mindre Sødskende omtrent i 5 Aar. Et Par Somre var jeg ude at tjene Bønder, min Beskjæftigelse var da at kjøre Plov og at vogte Creaturerne paa Marken.

Blandt mine Barndoms minder staar efterfølgende mig mest levende i Minde: Jeg blev en Dag sendt til Hove på Torpegaard, som da ejedes af en Capitain Steensen, at tage Hø fra paa Stænget. De større Dreng overvældede mig der med saa meget Hø, at jeg saagodtsom var begravet i dette og næsten qvalt og ikke maatte eller kunne komme ned. Endelig kom dog en Mand, som drog mig ud af mit mørke Gjemme og hjalp mig ned i Gaarden; jeg græd og var som kogt.

Da kom en lille Dreng, en Søn af Capitainen, og spurgte mig, hvad der fattedes mig o.s.v.; jeg fortalte ham min Hændelse, og han sagde deltagende; ”Kom med mig, saa skal Du faa Mad og Øl, Du er vel tørstig?” Jeg kom op i Kjøkkenet og fik Spise og Drikke; men her mødte mig tillige et Syn, jeg aldrig har haft før eller siden, nemlig: at

en Hund vendte Stegen over Ilden paa Skorstenen.

Aar 1769 døde begge mine Forældre samt en voksen Broder og et lille Barn i en Tid af 4 Uger af Springler; (Plettyfus.) jeg mistede i samme Sygdom Synet paa mit højre Øje. Nu var jeg og en Søster, endnu to Aar yngre, ene tilbage; vi gik omtrent et halvt Aars Tid omkring paa Omgang hos Folk i Byen og fik Føden; derefter kom vi til Herregaarden Hellerup, hvor hun blev Hønsepige og jeg Svinehyrde. En Foged og en Husholderske havde Bestyrelsen paa Gaarden. Vi fik her Føde og Klæder til Sparsomhed; og naadelig Renlighed. Da jeg voxede noget til, blev jeg Stald dreng og kjørte Møllevo gen; jeg fik tillige den Bestilling at pudse Fogdens Støvler og gule Skindbuxer, for hvilket jeg modtog mangt et Ørefigen. Denne Forvalter var en Jyde ved Navn Just; jeg har senere ofte erindret mig den Udskrift paa Brevene, som Gaardens Ejer, som boede i Nyborg, skrev til sin Forvalter saaledes: ”A. Monsieur, Monsieur Just, Administrateur a Hellerup”.

Jeg var nu omtrent 14 Aar gammel, men havde kun gaaet lidet i Skole, først i Rolfsted og senere i Søllinge. Paa begge Steder var Degnen meget gammel, han paa første Sted hed Reesen og paa sidste Sted Leth. Jeg læste aldrig andet end ”A, B, C”, Luthers Catechismus og Evangeliebogen. Skrivepen havde jeg aldrig haft fat paa i nogen af Skolerne, derimod lærte jeg hos en Gartner paa Hellerup at skrive Bogstaverne. Nu kom jeg i Guds Navn til Nyborg, hvor jeg blev Tjener og Skrivedreng paa Postcontoret hos Hellerupgaards Ejer, der – som meddelt - var Postmester. Her fik jeg Klæder og Renlighed, alt meget godt, for hvilket jeg dog mest kan takke Frøkenpigen Grethe Torp, der tillige friserede mit Haar og lærte mig at varte op ved Bordet.

Hun var en smuk, rødmusset, trindfed Pige; det gik hende meget skævt, hvilket var besynderligt nok. Mange Aar efter stødte vi sammen paa Lundegaarden, hvor hun var Børneopvarterinde for daværende Grev

Knuths Børn, af hvilke et var vor nuværende Stiftamtmand, Højvelbaarne Hr. Kammerherre, Greve af Knuth.

Hun døde paa Knutenborg. I Nyborg blev jeg confirmeret af Sognepræsten, Hr. Schönning, en gammel Mand, hvis Søn døde, ligeledes meget gammel, for faa Aar siden som Sognepræst for Skamstrup og Frydendahl.

Den gamle Etatsraad Schmidt, der hidtil havde været min Velynder og Forsørger, havde 4 Børn: 2 Sønner og 2 Døtre. Sønnerne vare i Militairstanden, den ene ved Cavalleriet, den anden ved Søetaten, men begge bleve for Liderlighed og dumme Stregers Skyld degraderede. Døtrene gik det bedre; den ene blev gift med Justitsraad og Amtsforvalter Buschmann i Odense, den anden med Commandeur, siden Admiral Ramshort, efter at jeg var kommen til Nyborg. Endelig døde min gamle gode Herr Etatsraad Schmidt, og mit lykkelige Ophold i hans Hus havde en Ende; her havde jeg nydt den bedste Renlighed og modtaget fornødne Klæder af Uldent og Linned, men dem, jeg her tjente med, fløj nu hver til sin Side, og jeg maatte med. Jeg var den Tid 19 Aar gammel, vildt fremmed for hele verden, hvor skulde jeg nu hen; jeg skulde nu sørge for mig selv og dertil var jeg ikke vandt.

Da føjede det sig saa, at jeg kom til Odense og blev Tjener i et meget stort Hus hos Hr. Kammerherre Bentzon paa Sct. Knuds Kloster, lige op til Sct. Knuds Kirke. Han førte som sagt et meget stort Hus, han havde 6 Sønner og 4 Døtre, de to ældste Sønner var Kammerjunkere og opholdt sig mest i Kjøbenhavn; den yngste blev Major, jeg saa ham siden engang paa Løvenborg. Vi Tjenerne, som vare mange, fik her en ringe Løn, kun 20 Rdlr. aarlig, og et maadeligt Livrée, ingen Frakke, blot Kjole, Vest og Buxer; det skulde hænge paa os altid, hvorover vi snart blev pjaltne og nøgen. Fordi vi vare saa mange, var der megen Fristelse og Liediggang, Tiden skulde da fordærves ved at spille Kort til Brændevin, om Morgenen gav Kokken Frokost; imellem skulde vi ogsaa i Byen paa Kegløb; dette trak

ogsaa Skillingen af Lommen. Dog til Lykke for mig var jeg her kun i 2 Aar; thi en Sypige sagde flere Gange til mig: "Du bliver baade nøgen og liderlig her, Du skulde rejse til Kjøbenhavn, der har jeg en Familie, som kunde skaffe Dig en bedre Tjeneste, hvor der faars større Løn, og tillige Nytaarsgave". Jeg lod mig overtale, og Mikkelsdag 1781, som da var Skiftedag, forlod jeg Odense, og med 9 Mark. i Lommen rejste jeg med en Skipper fra Stege til Kjøbenhavn; vi vare 4 á 5 Passagerer, simple Folk ligesom jeg. Tre Dage og Nætter vare vi paa denne lille Jagt, inden vi kom til at sejle; Skipperen var i Land, og vi laa vel over ¼ Mil fra Land ude i Fjorden; det var Blæst og meget koldt, vi maatte mest opholde os i Kahytten, det var drøjt saalænge at sidde og ligge paa det bare Gulv og med lidet Proviant. Endelig kom vi tilsejls og efter 1 ½ Dags Forløb laa vi ved Toldboden i Kjøbenhavn, hvor vi da gik iland. Her i denne store By saa det nu atter og i egentlig Forstand broget ud for mig. Jeg havde Adressen til den, som havde fæstet mig derind, men han boede i Lavendelstrædet; jeg gik op ad de store, brede Gader til Amalienborg og spurgte om Vej til Lavendelstrædet; "gaa kun ligefrem over Kongens Nytorv og Østergade og spørg saa videre", hed det, men jeg kjendte hverken det ene eller det andet. Endelig naaede jeg Kongens Nytorv, og som jeg der stod og gloede paa Hesten og Manden, som red paa den, kom en skelmsk Dreng hen imod mig og siger: "Saadan En har han nok ikke set før?" Med denne Dreng indlod jeg mig, og fik ham til for 4 Skl. til at følge mig til Lavendelstrædet; men da jeg kom der, erfarede jeg, at de Folk, jeg søgte, vare flyttede til Adelgaden. Drengen maatte jeg da give andre 4 Skl. for at følge mig derud, og da jeg endelig her traf dem, som skulde anvise mig det Herskab, som jeg skulde tjene, hørte jeg at dette boede paa Christianshavn og var en Etatsraad Bagger, Svigersøn af en Etatsraad Borre, hos hvem han boede.

Denne Etatsraad Bagger havde været Assessor i Højesteret, men havde nu, som man siger, en Skrue løs i Hovedet og var udygtig til Forretninger. Om Vinteren gik han ofte i Byen om

Aftenen at besøge Familien, dog kom han ofte hos en Justitsraad Schlegel paa Nørregade. Jeg havde Ordre hver Aften at følge ham, ellers kom han mangel Nat slet ikke hjem. Engang hen i Vinteren kom vi fra Nørregade, han gik da mod Sædvane ned ad Vimmelskafte og ind paa Løve Apotheket, jeg maatte imidlertid staa udenfor. Da han kom ud igjen, gik vi ned over Amagerstov, der sagde han til mig: ”Hør Du! nu gaar vi etsteds ind og drikke en Flaske Vin; der skal du kalde mig Cousin og jeg Dig det samme.” Vi spadserede op i Smaagaderne ved Nicolai Kirke, og kom ind i et lidet smalt Stræde, som jeg sernere fik at vide kaldes Nellikegangen, han prikkede her paa et Vindue, strax viste sig en Tøs med Hilsen: ”God Aften, Hr. Etatsraad!” og hun lukkede os ind i et lidet Kammer. Her forlangte han en Flaske Vin, som strax blev hentet tilligemed 3 Glas. Hun skænkede i for os alle 3, og vi drak og sagde: ”Skaal Cousin” Derefter gik vi igjen, men ude paa Gangen hviskede hun mig i Øret og Spurgte: ”Hvor er den anden Tjener bleven af i Aften?” Jeg svarede: ”Jeg er ikke Tjener;”. ”Jo pyt,” gentog hun, ”jeg ved F---- tage mig nok Besked.” – Dog nok herom; det var første Gang.-

Etatsraad Borre gik i denne Vinter fallit; min Herre maatte da ingen Tjener holde, hvorfor han anmodede mig om at søge mig en anden Tjeneste, da han ellers skulde give mig et Fjerdingaars Løn og Kostpenge. Det traf sig da, at der just paa den Tid kom til mig fra Odense en Medtjener, jeg der havde havt, ved Navn Anton Darbes. Han var en Holstener, havde været Løber hos Grev Holck paa Eckhoff, og laa hos mig en lang Tid om Natten; han traf paa Reinboth, hvem han kjendte og som var med Herskabet: Baron Løvenskjold i Kjøbenhavn. Kort efter blev han hos dette Herskab antaget som løber; jeg havde endnu ingen Tjeneste faaet,

og det var nær Paaske, som da var Skiftetid, men netop 8 Dage før kom han, Anton, til mig og fortalte, at hos hans Herskab var nu Condition ledig for en Domestik, thi en Tjener havde der stjaalet et Sølvehængspænde og var derover jaget bort. Jeg gik med ham til Hr. Baronon, som bød mig følge sig til Hr. Geheimeraad Numsen, der boede i samme Gaard, nemlig Herslens Gaard ved Sandkisten. Efterat Hr. Geheimeraadon og Hr. Baronon havde gjort mig nogle Spørgsmaal, blev jeg strax antaget, og otte Dage efter rejste Herskabet ud til Vognerup, hvor de boede. Dette skete Paaske 1782.

Vognerup hvor Niels boede som nygift.

Jeg har siden ofte tænkt paa, hvor faderligen Forsynet fører et Menneske omkring i Verden, og inderligen takket min Gud, at jeg kom til dette saa gode Herskab, hvor jeg siden har havt mit Ophold, og kan vente at nyde det indtil min Død. -

Denne Periode - fra Paaske 1782 til April 1788 - 6 Aar, regner jeg til den behageligste og lykkeligste i mit Liv.

Hos dette gode Herskab vare vi 2 Tjenere foruden Reinboth, som opvartede Baronon; vi to vartede op ved Bordet, om hvilket kun 4 Personer samlede sig, nemlig Hr. Baronon og Baronessen, Fuldmægtig Bech og Forvalter Friis. Vi dækkede ikke Bordet, dækkede ejheller af, og havde intet at bestille med at polere enten Sølvtøj eller Glas; thi Herskabet havde antaget en sort Pige, som havde disse og flere andre Bestillinger. Vi havde megen Frihed, Herskabet talte stedse

saa godt til os, og naar der gaves Lejlighed, vilde det altid fornøje os; jeg for min Part var altid glad, naar Klokken ringede, at jeg skulde over, o.s.v. o.s.v.

Men nu kom der, som man siger, en Kurre paa Traaden imellem mig og en Pige. Meningen er, jeg saa mig i den Nødvendighed at gifte mig med hende, hvilket nok var meget for tidlig, endskjønt jeg dog var 28 Aar; men jeg havde Intet og jeg nænnede ikke at narre hende. Partiet var Herskabet meget imod, hun tjente det for Stuepige og var Datter af den gamle Jæger Grønbech, som da var Pensionist og boede i Trønninge i det Hus, som nu Stine Gjordemoder beboer.

Tiden kom, at vi skulde holde Bryllup, men i hendes Forældres Hus, saa ussel en Hytte som dette dengang var, kunde vi ikke have det, og fordi vor Forbindelse var Herskabet imod, vilde dette slet ikke hjælpe os. Endelig fik vi da holdt vores Bryllup, det stod hos Daniel Leerbech i den saakaldte store Gaard i Trønninge den 4. April 1788. Alt, hvad vi behøvede til Brylluppet, maatte jeg købe, endogsaa Grønkaalen – som paa den Aarstid var vanskelig at faa – til en Flæskeskinke, vi havde paa Bordet. Men mine Medtjenere, som jeg havde indbudt, Fuldmægtig Bech, Forvalter Friis og nogle Contorister, gave god Brudegave, saa jeg kan sige, jeg fik min Kaal og min Skinke godt betalt.

Nu var jeg da gift; for min Kone lejede jeg Kost og Logie hos Jæger Fischer i Lodskov, og hen i Sommeren havde vi der et Barselgilde. Paaske derefter fik jeg Konen til Trønninge i er lidet Hus, som tilhørte Herskabet, her var hun et Aar; disse mine tvende første Ægteskabsaar vare drøje for mig.

Derefter fik jeg det Hus - ved Vognserup, - som nu beboes af Niels Gudmanson; her fik jeg tillige Ildebrændsel, samt en Ko fodret og græsset; thi Herskabet var nu bleven os naadigt igjen. – Herskabets ældste Søn, - Baron Carl - og Hans Fætter Herman vare

nu henved 6 Aar gamle; det var mig betroet daglig at gaa en Time ud med dem omkring i Haugen og i Marken, hvor jeg vilde, og at fortælle dem Lidet af det, jeg vidste om Naturen. Traf vi paa en Orm eller en Sommerfugl, maatte jeg sige dem, hvorledes deres Forvandling gik for sig, thi jeg kjendte Lidet til Insectologien, og havde tilvejebragt en Del af den Insectsamling, salig Baronessen opbevarede. Naar jeg gik ud med Børnene, havde jeg altid til dette Øjemed min Insectstang i Haanden, en Æske i Lommen og Knappenåle i Ærmet. Om Vinteren skulde jeg ogsaa lege en Time om Aftenen paa Vognserup med disse gode Drengene, samt tillige lære dem at bruge en Kniv og andet smaat Værktøj; jeg forfærdigede saaledes til dem, i det Smaa, Avlsredskaber, saasom Ploug, Harve, Grebe, Skovle, River etc. Endnu da salig Baronessen døde, fandtes nogle af disse Ting paa Løvenborg. –

I det førømtalte Hus ved Vognserup, Herskabet havde overladt mig, blev min første Søn født, Baronessen var da saa naadig at tilbyde at holde ham til Daaben, hvilket skete i Octbr. 1791. Jeg beboede dette Hus i 5 Aar; her døde vores 2 første Pigebørn, og her fødtes 3 af vore andre Børn, nemlig: Frederik, Charlotte og Sophie. I 13 Aar var jeg Tjener hos dette saa gode Herskab.

Sommeren 1794 blev paa Butterup Præstekalds Annexjord paa Tudse Mark bygget en nye Bondegaard; denne vilde Herskabet, jeg skulde have, thi Hr. Baronen troede mig duelig dertil, og jeg troede det selv; jeg tiltraadte den altsaa og havde den i 3 Aar, jeg modtog den med Intet og forlod den med Intet. Da jeg skulde have Gaarden, laante jeg 400 Rdlr., som hendes Naade Baronessen gik i Caution for; dem fik jeg igjen i Afstaaelse af Gaarden, saa det gik lige op. Dette skete i Foraaret 1798.

Herskabet var nu flyttet fra Vognserup til Løvenborg, men vedblev ædelmodigen at sørge for mig, thi det overlod mig for den Sommer Beboelseslejlighed paa Vognserup, hvor jeg fortjente Føden som Tømmermand

ved Arbejde, Hr. Baronen lod gjøre og for hvilket han betalte mig rundeligen. Jeg satte den Tid et helt nyt Rækværk langsmed Krogdammen til Bagerhuset, nogle Markleder o.s.v.

Løvenborg gods.

Men om Efteraaret 1798 kom jeg i det Element, hvortil jeg længe havde følt Lyst; Hr. Baronen beskikkede mig nemlig til Skovfoged i Fledskov her i Uggerløse Sogn. Den 17de November flyttede jeg ind i den usleste Hytte, jeg nogensinde har set. Lergulvet var ganske optraadt, havde store Huller og laa ½ Alen lavere end Jordsmonnet udenfor. I Stuen var 2 smaa Fag Vinduer, hvori det halve Antal Ruder vare itu, og for Hullerne var der slaaet Brædestumper; en Lervæg var falden ud, og Aabningen tilstoppet med et Knippe Ærtehalv. Husets eneste Dør i Gavlen eller Enden vendte ud til Skoven og var saa aaben, at den første Sommer krøb ofte Skruptudser og to Gange Snoge ind i Stuen til os.

Skovlyst hvor Niels boede fra 1897

Min Kone græd den Aften, vi kom dertil; men jeg stillede hende tilfreds saa godt jeg kunde og trøstede hende med, at næste Sommer fik vi nok bygget et nyt Stuehus, hvilket ogsaa skete, dog først det andet Aar efter Tiltrædelsen, nemlig 1800.

Paa dette Sted var jeg Skovfoged i 16 Aar; jeg fik med Hensyn til de Tider god Løn og Maanedssæd, desuagtet var det stedse overmaade knapt, ja næsten fattigt for mig, formedels de mange Børn, hvormed Gud velsignede mig.

Overherrer havde jeg nok af: Reinboth, Steenum og 2 á 3 Aar Stoltze, saasart den ene tog bort, kom den anden; naar Brændevinsflasken stod paa Bordet, var alting godt, men manglede den, var ingenting tilpas, navnlig for de to førstnævnte. Dog, jeg holdt ud med dem alle. Stoltze, den humaneste af dem kom snart bort; han var den, der satte vor begyndte Naaletræ-Opelskning og -Plantning i en god Orden, den havde ellers næppe bleven det, den er; jeg lærte meget af ham.

Steenum, som var Skovrider, døde først, da blev jeg konstitueret i hans Sted og fik den dengang meget bekjendte Polak at ride paa, naar jeg skulde ud; den stod paa Minnilyst. Hidtil havde jeg maattet gaa paa mine Fødder, hvor jeg skulle hen, ofte til Løvenborg - 2 Mil.; skulde jeg engang med min Familie kjøre en Tur, maatte jeg søge Bonden, og det skulde betales. Omtrent 2 aar var jeg saaledes konstitueret Skovrider; imidlertid døde ogsaa Reinboth, som var Holzførster, om Sommeren 1815, og hele dette Aar, indtil Julen var forbi, kom det aldrig i mine Tanker eller var min Forventning, at jeg nogensinde skulde vordre virkelig Skovrider. Mit første høje Herskab af den Løvenskjoldske Familie var allerede flere Aar forud indgaaet til de evige Boliger. Den ædle Baronesse døde Aar 1804 og Hr. Baronen 1807, den 9de April. - I 25 Aar havde jeg tjent dette ejegode Herskab. - Deres førstefødte Søn, Baron Carl Severin Christian Herman Løvenskjold havde taget Baroniet Løvenborg i Besiddelse, og jeg havde allerede tjent denne Herre i 8 Aar som Skovfo

ged i Fledskov, uden som sagt at gjøre mig mindste Forestilling om at avancere videre. Men 1816 - den 6te Januarii – o, min Gud, hvor blev jeg overrasket!

Tidligt om morgenen, førend nogen af os var opstaaet, kommer En og banker paa Døren; jeg stod op og saae, det var Frederik Bødker fra Reistrup, der bragte mig et stort Brev. ”Skal vi have Jagt?” spurgte jeg. ”Nej”, svarede han. ”Hvad er det da” gjentog jeg. ”Det ved jeg ikke”, var Svaret. – Jeg blev næsten bange og tænkte ”dette store Brev saa tidligt om Morgen”. Jeg fik tændt Lys og begyndte at læse: ”Fra 1ste Januarii d. A. udnævner jeg dig til Skovrider ved Friherskabet Løvenborg etc. etc.” Jeg op til min Kone. ”Moer! Moer! jeg er bleven udnævnt til Skovrider”. – ”Er Du gal!” svarede hun mig fra Sengen. – ”Nej” Nej! her staar det jo, og med saa megen Løn, staa op og giv den Mand noget at leve af”. – Derpaa vendte jeg mig til Manden og spurgte: ”Men Frederik, hvorfor er han kommen saa tidligt?” ”Jo,” svarede han -, ”Hr. Baronen gav mig stræng Ordre, at jeg skulde være her, førend han stod op, og saa skulde jeg sige, at Baronen kom herop i dag.”

Nu vilde jeg give Bødkeren en god Douceur, men neppe var det, jeg formaade at skrabe 1 Rdlr. sammen til ham, som jeg derpaa afskedigede med saa stor Glæde. - Inderligt fornøjede det min gode Herre saaledes at overraske mig og derpaa samme Dag at komme til mig, for at se mit glade Ansigt og modtage sin tilbørlige Tak af mig og mine.

Gud, hvor jeg nu følte mig glad og lykkelig! Nu først kunne jeg spise mit Brød uden Bekymring. Siden efter fik jeg Heste og Vogn, Ploug og øvrige Avlsredskaber, saa jeg selv kunde dyrke og behandle min Jord samt befordre mig og Familie uafhængig af andre. Alt gik nu meget godt for mig i en Række Aar; mine Børn fik jeg ud, efterhaanden som de voxte til, jeg havde Glæde af deres Opførsel og saa de fleste af dem velforsørgede; Tiden gled godt hen, jeg ældedes, men havde stedse godt Helbred, røgtede mit Kald og levede uden Nærings-sorg.

Men 1831 faldt min ædle velgjører i en haard Sygdom, hvoraf han døde om Efteraaret i Kjøbenhavn. Hans ældste Søn Hr. Baron Herman Frederik Løvenskjold, tog da Baroniet i Besidelse og blev og er saaledes mit tredje Herskab paa dette Sted. Det bør siges, at vare de tvende hedengangne salige Herskaber mig gode, min nu levende Høje Herre er mig sandeligen ikke mindre god. Strax efter at han var kommen til Regjerin-gen, kom jeg til Løvenborg, nemlig 2den Paaskedag 1832: Hr. Baronen spurgte mig da i Fleres Overværelse, hvor længe jeg havde tjent hans Familie. Jeg svarede: ”Det er 50 Aar just i dag, anden Paaskedag, siden jeg første Gang kom hertil fra Kjøbenhavn med Herskabet”. – Vinteren derefter ved en Jagt i Fledskov leverede Hr. Baronen mig en Æske ”med – som han sagde – noget i til mig”.

Pokalen som Niels fik for 50 års tjeneste.

Hvad var vel dette? Intet mindre end en stor Sølvpocal¹, indvendig forgyldt, og udvendig udgravet mit Navn, Aarstallet 1832 og ”For 50 Aars Tjeneste”. Inderlig rørte mig dette Bevis paa min ædle Herres Bevaagenhed.

¹ Pokalen ejes i dag af Morten Rolsted

Det var langt mere en jeg nogensinde kunde vente eller havde fortjent. – Om denne Pocal har jeg bestemt, at den skal forblive i min Familie fra en til anden, saalænge nogen af dem er til, at mine Efterkommere deraf skulde se, deres Stammefader ikke har været nogen Bogfinke.

Aar 1834 døde min Kone, efter at vi havde levet i Ægteskab sammen i fulde 46 Aar. Det var godt, at Herren kaldte hende til sig; thi i de sidste Aar var hun meget svagelig og var 1 Aar ældre end jeg. Hun var mig en trofast Medhjælp og Ledsagerinde igjennem Livet. Med moderlig Omhu, med klog Spar-sommelighed og Nøjsomhed stod hun mig bie ved vore mange Børns Opfostring og Opdragelse. Skjønt vi i den Tid kun havde Lidet, holdt hun dem dog altid rene og hele. Gud lønne hende! Jeg glæder mig i Haabet om snar og evig Gjenforening med hende.

To Aare efter hendes Død, 1836, behagede det min naadige Hr. Baron at entledige mig fra min Tjeneste, jeg følte ogsaa, at jeg nu kunde trænge dertil, thi jeg var 76 Aar gammel og savnede fornøden Kraft og Dygtighed til længere at forestaa min Bestilling. Men mit ædle Herskab har nu godeligen sørget for, at mine sidste Leveaar kunne henrinde blideligen for mig; thi det giver mig aarligen en Pension af 80 Rdlr. og 2 Favne Brænde, hvilket er langt mere, end jeg havde Grund til at haabe. Med denne Pension har jeg nu siden Maj 1836 - i 5 Aar - her i Nyerup hos min Søn Rasmus havt mit gode Ophold og fortrøster mig til at nyde det indtil mine Dages Ende, der nu ikke kan være langt borte. For denne naadige Forsorg takker jeg i mit stille Sind daglig min ædle Herre og nedbeder hver Dag Guds rige Velsignelse over ham og hans dyrebare Familie.

I min Ægtestand har jeg havt 10 Børn, af hvilke de tvende første, som meldt, døde tidligt, det ene 2, det andet ½ Aar gamle. Min ældste Søn, Frederich, er nu 50 Aar, i sit 20de Aar kom han til Norge, hvor han i 26 Aar har været og endnu er Forvalter ved

Hollen Jærnværk. Den yngste, Albrecht, som nu er 36 Aar, kom, da han var 14 Aar, ligeledes til Norge; i 22 Aar havde han ogsaa en Post ved Jærnværket og var i en Del af disse Aar Forvalter ved Magazinet paa Graaten, men det sidste Aar tog han derfra og handler for Tiden søværts. Min ældste Datter, Charlotte, 49 Aar gammel, boer i et lille Hus ved Minislyst. Min anden Datter, Sophie, 47 Aar, er i Nyerup hos mig. Da hun var 2 Aar, frisk og sund, blev hun en Nat med et contract i Underlemmerne: Laar og Ben, samt i den højre Haand, saa hun, til hun var 16 Aar, kun kunde bevæge sig frem ved at krybe paa Hænder og Knæer. Da fik vi vænnet hende til paa Krykker at slæbe sig over Gulvet.

Nu er hun saa corpulent, at hun med største Besvær kan flytte sig fra Sted til andet. Iøvrigt er hun sund og frisk, ogsaa munter, ser godt ud og er overordentlig duelig og stræbsom.

Hun kan forrette alt siddende Fruentimerarbejde, saasom: karte, spinde, sye alle Slags Uldent og Linned, især er hun øvet i fin Udsyening og udfører Alt med den venstre Haand. Saalænge jeg lever, har hun det fornødent; men skal hun blive gammel og sygelig, ser det ikke godt ud for hende, og dette er min daglige Sorg saa ofte jeg tænker herpaa. - Min næstældste Søn, Hans Christian, er nu 45 Aar og er Gartner ved Løvenborg. Den efterfølgende Eggert Christopher, er Snedker og bor i Højmandshuset ved Fledskov. Han er nu 43 Aar, men har i 12 til 13 Aar lidt, som man formener, af Kolik og ikke havt Helbred. - Mine 3 andre Sønner: Rasmus, Henrich og Albrecht ere

fødte i den for mig kjære Fledskov. Rasmus 41 Aar gammel, har i Fæste en af Baroniet Gaarde i Nyerup. Henrich, 39 Aar gammel, er Skytte og Skovrider ved Ryegaard.

Dette mit Levnedsløb har jeg selv optegnet i mit toogfirsindstyvende Aar, fornemmelig i den Hensigt og med det Ønske, at det maatte behage Baroniet Løvenborgs nuværende Besidder, Højvelbaarne Hr. Hofjægermester, Baron af Løvenskjold, mit høie Herskab, der har været og vedblivende er mig saa bevaagen, at værdige det Gjennemlæsning, for deraf at see en Mands Levnedsløb, hans Herkomst, Opdragelse og Livsskjæbne, der

nu i 59 Aar har været i denne ædle Families Tjeneste og for den nyt Forsørgelse.

I bogen **Skovens folk fortæller**, som er udgivet i anledning af Skovhistorisk Selskabs 25 års jubilæum, er Niels' Levnedsløb en af fortællingerne.

Den får følgende kommentar med: Niels Rolsted's selvbiografi giver fyldige oplysninger om hans levned og om en forstlig karriere, der ikke var ualmindelig i datiden, hvor en dygtig og pålidelig tjener uden egentlig forstlig uddannelse kunne blive skovfoged (1798-1816) og skovrider (1816-1836).

Slægtsgården i Nyerup hvor Niels' søn Rasmus startede som fæster, og hvor Niels boede som pensionist sammen med sin invalide datter, Karen Sophie.